

اثرگذاری بیمه محصولات زراعی بر کارایی تولید و

مدیریت ریسک در زمینهای تجهیز

و نوسازی شده کشت برنج شهرستان لاهیجان

معاون فرخ نژاد*، دکتر حسین مهرابی بشرآبادی**

چکیده

بخش کشاورزی، یکی از بخشهایی است که همواره در تولید و فروش با مخاطره روبه‌روست. یکی از روشهای متداول در مدیریت ریسک یا مخاطره نیز، استفاده از پوشش بیمه‌ای است. در همین راستا، این پژوهش، با هدف بررسی اثر بیمه محصولات بر مدیریت ریسک و کارایی تولید در زمینهای کشاورزی تجهیز و نوسازی شده برنجکاران انجام گرفته است. داده‌های مورد نیاز پژوهش، با بهره‌گیری از اطلاعات مقطعی برنجکاران شهرستان لاهیجان با روش نمونه‌گیری طبقه‌ای دو مرحله‌ای، در مزارع تجهیز شده و تجهیز نشده، در سال زراعی ۱۳۸۸-۸۹ جمع‌آوری گردید. کارایی بهره‌برداران در به کارگیری نهاده‌ها نیز، با استفاده از تابع مرزی تصادفی پس از تعیین فرم مناسب تابع تولید، تخمین زده شد. همچنین، کارایی بهره‌برداران در مزارع بیمه‌شده و بیمه‌نشده، محاسبه و با یکدیگر مقایسه شد. تابع تقاضای بیمه بهره‌برداران با بهره‌گیری از روش گودوین برآورد شد و عوامل مؤثر بر آن، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. نتایج به دست آمده، نشان داد که میانگین کارایی فنی بهره‌برداران برنج در مزارع بیمه شده بیشتر است، اما این مقدار معنی‌دار نیست. همچنین مهمترین عامل مؤثر بر تقاضای بیمه، میزان سطح زیر کشت کشاورز است. بر پایه یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود، برای کاهش اختلاف کارایی میان کشاورزان، سطح آگاهی کشاورزان از راه اجرای برنامه‌هایی همچون برگزاری کلاسهای ترویجی و آموزشی افزایش یابد. همچنین، می‌توان با تشویق و برانگیختن کشاورزان به بیمه کردن محصولات و توسعه محیطی روستا در جهت افزایش توان مالی کشاورز، ریسک وی را در رویارویی با مخاطره‌ها کاهش داد.

کلیدواژه‌ها:

کارایی، مدیریت ریسک، بیمه، برنج، شهرستان لاهیجان.

E-mail: Mfarrokh@gmail.com

* کارشناس ارشد اقتصاد کشاورزی دانشگاه شهید باهنر کرمان

E-mail: hmehrabi2000@gmail.com

** دانشیار اقتصاد کشاورزی دانشگاه شهید باهنر کرمان

بیمه و
کشاورزی

سال نهم
شماره ۳۱ و ۳۲
۱۳۹۱